

† CALINIC BOTOȘĂNEANUL
Episcop-Vicar

MAICA DOMNULUI

în lumina SFINTEI SCRIPTURI și a SFINTEI TRĂDITII

a sinteză pentru omul grăbit

*Coperta I: Maica Domnului pe tron
Coperta IV: Adormirea Maicii Domnului
(icoane pictate de Daniela Stancovici Rotariu)*

† CALINIC BOTOȘĂNEANUL
Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

MAICA DOMNULUI ÎN LUMINA SFINTEI SCRIPTURI ȘI A SFINTEI TRADIȚII

O sinteză pentru omul grăbit

ISBN 13978-973-88185-1-7

Editura PARS PRO TOTO
Iași, 2014

realiza spre folosul omului: *sfințenia*, bineștiut fiind aceea că „voia lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea noastră” (I Tesaloniceni 4, 3), adică a noastră a tuturor celor care ascultăm de chemarea Sa cea sfințitoare!

De fapt, cântarea Preasfintei Fecioare este adevărul prin deplină înfăptuire a ceea ce a mărturisit Ana, mama lui Samuel, laudând pe Dumnezeu: „Binecuvântatu-s-a inima mea întru Domnul, înălțată a fost fruntea mea de Domnul Dumnezeu meu [...], căci m-am bucurat de izbăvirea Ta. Nimeni nu este sfânt ca Domnul, căci nu e altul afară de Tine; și nimeni nu e puternic ca Domnul nostru! [...] Domnul să răcește pe om și tot El îl îmbogățește; El smerește și El înalță. El ridică pe cel sărac din pulbere și din gunoi pe cel lipsit, punându-i în rând cu cei puternici și dându-le scaunul măririi” (I Regi 2, 1-2 și 7).

De aceea, putem spune că acestea două sunt minuni mai mari chiar decât minunea facerii lumii, pentru că în actul întrupării și al nașterii lui Hristos stă ascunsă însăși taina răscumpărării omului din robia păcatului.

MAICA DOMNULUI ȘI DREPTUL IOSIF

Sfântul Evanghelist Matei, în versetul al 18-lea din primul capitol al Evangheliei sale, ne prezintă informații de o importanță nestemată, deslușind taina nașterii întru feciorie: „Maria, mama Lui, fiind logodită cu Iosif, fără să fi fost ei înainte împreună, s-a aflat având în pântece de la Duhul Sfânt” (Matei 1, 18). Rețineți: „*Fără să fi fost ei înainte împreună, s-a aflat având în pântece de la Duhul Sfânt*”. Textul subliniază, în mod elocvent, lucrarea Duhului Sfânt în actul întrupării Fiului lui Dumnezeu. Sigur, despre cum s-a consumat taina zămislirii lui Dumnezeu nu putem noi spune nimic în mod precis; despre aceasta știu doar Persoanele Sfintei Treimi. Ce putem noi ști este numai aceea că Fiul lui Dumnezeu a luat trup cu voia Tatălui și cu împreună-lucrarea Duhului Sfânt, Care a adumbrit-o pe Preasfânta Fecioară, și că toate cele întâmplate au fost doar de la Duhul Sfânt, fapt confirmat și de cele ce s-au întâmplat în continuare. Constatând că logodnica lui a zămislit prunc, Iosif a fost pus la o încercare din care putea ieși, potrivit Legii lui Moise, având două posibilități: fie să o declare vinovată de încălcarea fidelității conjugale, ceea ce i-ar fi atras pedeapsa uciderii cu pietre în fața casei (Levitic 20, 10 și Deuteronom 22, 21-22), fie să o

părăsească, dându-i „carte de despărțire” (Deuteronom 24, 1), desfăcând, astfel, logodna. Fiind om drept, Iosif s-a decis pentru cea de-a doua cale. Faptul că a voit să o lase în ascuns (Matei 1, 19) dovedește că zămislirea nu a fost rodul unirii trupești dintre el și Maria, caz în care intenția lui Iosif nu ar fi fost deloc justificată. Totodată, orice bănuială a lui Iosif legată de infidelitatea Mariei este spulberată de Arhanghelul Gavriil, atunci când „i s-a arătat în vis” și i-a spus: „Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt” (Matei 1, 20). Aici avem dovada – rostită nu de un om, ci de îngerul lui Dumnezeu – că zămislirea Maicii Domnului este cu adevărat lucrarea Duhului Sfânt.

Spre deosebire de Fecioara Maria, căreia îngerul i s-a adresat față către față, lui Iosif i s-a arătat în vis; prin aceasta a căutat să-i dezlege misterul și să-i aducă în suflet liniștea pe care i-o spulberaseră gândurile tulburării sale. În aceeași împrejurare, îngerul i-a revelat numele Pruncului și, totodată, L-a arătat ca fiind Fiul lui Dumnezeu, zicând: „Și vei chema numele Lui: Iisus, căci El va mântui poporul Său de păcatele lor” (Matei 1, 21). De altfel, mesajul îngerului readuce în atenție revelația Duhului Sfânt prin pana profetului care zice: „Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște Fiu și vor chema numele Lui Emanuel” (Isaia 7, 14). Iosif a făcut precum i s-a poruncit, convins fiind de faptul că îngerul ce i s-a arătat în vis a fost trimis de

la Dumnezeu. Apoi ne îndreptăm la cuvintele Sfintei Evanghelii că, fără să o fi cunoscut pe ea Iosif, Maria a născut pe Fiul Său cel Unul-Născut, Căruia I-a pus numele Iisus (Matei 1, 25). Întâiul sau Unul-Născut înseamnă nu numai primul născut, ci și unicul, după cum găsim și în cartea profetului Isaia (44, 6). Prin aceasta se subliniază că Fecioara Maria nu a mai avut alți prunci – cum greșit au înțeles unii textul – și că, mai mult, după naștere, Maica Domnului a rămas fecioară. De fapt, evanghelistul vrea să argumenteze pururea fecioria Maicii Domnului. Cum ar fi putut fi altfel Maica Celui care a fost înainte de toți vecii și Care nu are început în timp, adică Maica Celui „mai întâi născut decât toată făptura” (Coloseni 1, 15)?

În legătură cu Iosif, Sfântul Ilarie de Pictavium (†368) spune că Maria a primit numai numele de „soție” a lui Iosif; asta nu pentru că s-ar fi unit cu el tru-peste, bine știind că Iosif era om destul de bătrân. Și deși – în fața lumii – ei erau considerați a fi o singură familie, nu înseamnă că ei nu duceau o viață dăruită sau închinată integral împlinirii voii lui Dumnezeu. Așa se și explică faptul că Sfânta Scriptură îl numește pe Iosif „drept” (Matei 1, 19), iar pe Maica Domnului „Fecioară” (Matei 1, 23). În Sfânta Evanghelie după Luca, ni se spune că „și Iisus Însuși era ca de treizeci de ani când a început (să propovăduiască), fiind, precum se socotea, „Fiu al lui Iosif, care era fiul lui Eli” (Luca 3, 23). Prin acest „se socotea”, Sfântul Evanghelist Luca dorește să sugereze adevărul că Iisus

era doar considerat de către popor a fi fiul lui Iosif, deși în realitate nu era.

Desigur, doar „se socotea” a fi fiul lui Iosif, aceasta și pentru că, de fapt, „obârșia Lui este dintru început, din zilele veșniciei”, după cum spune Dumnezeu, prin profetul Miheia (5, 1), încredințați fiind – peste toate acestea – că „Domnul nu face nimic fără să fi descoperit taina Sa prorocilor, slujitorii Lui!” (Amos 3, 7) și, prin ei, nouă, celor ce credem în El.

FECIORIA ÎNTRU MATERINITATE

Nașterea Domnului este un fapt consemnat ca un moment istoric și nu o ipoteză, cum ne încredințează Sfântul Evanghelist Luca: „în zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea. Această înscriere s-a făcut întâi pe când Qui-ri-rius ocârmuia Siria. Și se duceau toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa. Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David, care se numește Betleem” (2, 1-4). Din această cauză, de la început trebuie subliniat faptul că Iisus nu este un personaj mitologic, precum zeii lumii păgâne. Acesta este și motivul pentru care ne sunt indicate în Evanghelii mai multe repere istorice privind contextul nașterii Mântuitorului (Matei 2, 1; Luca 2, 1-2). Așa se face că evangheliștii nu ne spun că Iisus S-a născut „odată ca niciodată”, ci El S-a născut la o dată precisă în istoria omenirii. Și tot la o dată precisă a ieșit la propovăduire, după ce a fost botezat de către Ioan în Iordan „în al cincisprezecelea an al domniei Cezarului Tiberiu, pe când Ponțiu Pilat era procuratorul Iudeii, Irod, tetrarh al Galileii, Filip, fratele său, tetrarh al Itureii și ținutului Trahonitidei, iar Lisani- as tetrarh al Abilenei” (Luca 3, 1). Dumnezeu în lume se manifestă ca o realitate. El este Cel care a coborât și

trăit în istorie, dându-i sens și împlinire. În iconomia divină, actul nașterii Domnului a fost unic; este „unicul act nou sub soare” (Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, III, 1, traducere de pr. D. Fecioru, Editura Scripta, București, 1993, ediția a III-a, p. 96), în contrast cu Ecclesiastul care spune că „nimic nu este nou sub soare” (1, 9). Sub aura acestei noutăți ni se prezintă momentul cel mai important al tainei „voii lui Dumnezeu”, care ne-a fost făcută cunoscută potrivit rânduiei Celui care „toate le lucrează potrivit sfatului voii Sale” (Efeseni 1, 9 și 11). Știut este faptul că încă din veșnicie a fost statornicit planul de mântuire a omului și a lumii din partea lui Dumnezeu. Sfântul Apostol Pavel surprinde acest adevăr atunci când spune: „Și cu adevărat, mare este taina dreptei credințe: Dumnezeu S-a arătat în trup [...] a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălțat întru slavă.” (I Timotei 3, 16). Desigur, numai crearea omului s-a mai bucurat de o așa mare atenție din partea lui Dumnezeu.

Măreția Celui Preaînalt se descoperă în coborâre: „Căci Prunc s-a născut nouă, un Fiu s-a dat nouă, a Cărui stăpânire e pe umărul Lui și se cheamă numele Lui: Înger de mare sfat, Sfetic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie” (Isaia 9, 5). Cum S-a făcut Fiul lui Dumnezeu pe deplin și Fiu al omului rămâne o taină „din veci ascunsă” (Efeseni 3, 9); o taină care nu este lipsită de o anume logică a credinței, transpusă în cuvintele:

„Acolo unde vrea Dumnezeu se biruiește rânduiala firii” și „că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință” (Luca 1, 37). De altfel, în metalogica lui Dumnezeu, adevărurile se trăiesc, nu se discută. Dumnezeu este unicul Adevăr, Care se autorevelează: „Eu sunt Cel ce sunt” (Ieșire 3, 14). Prin nașterea lui Hristos, Acela prin Care s-au făcut toate (Ioan 1, 3), se realizează îndumnezeirea omului, un deziderat ontologic al ființei umane; chipul lui Dumnezeu din om dorește cu ardoare realizarea protochipului, prin comuniunea sau împărtășirea din preaplinul Arhetipului, care este „Arhetipul chipurilor”, cum spune Părintele Constantin Galeriu, ceea ce înseamnă că pe fața tainică a fiecărui suflet omenesc stă împărtășită fața Fiului lui Dumnezeu.

Hristos, „fiind strălucirea slavei și chipul ființei Lui și Care ține toate cu cuvântul puterii Sale” (Evrei 1, 3), a unit cu Sine firea noastră cea creată de El, astfel încât, prin nașterea Sa, materia se îndumnezeiește, capătă sensuri noi, devine o condiție a mântuirii, în așa fel încât omul nu se poate mântui fără mijlocirea materiei plină de energia harului dumnezeiesc. De aceea, omul se botează cu apă, se miruiește cu Sfântul și Marele Mir, se împărtășește cu Hristos prin elementele pâinii și vinului. Și aceasta pentru că toate acestea sunt părtașe la împărtășirea din slava lui Dumnezeu, prin însuși trupul Domnului nostru Iisus Hristos, cu care S-a născut în Betleem; acesta este trupul care, transfigurat prin Înviere, stă de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl, adică „de-a dreapta slavei, întru cele preainalte” (Evrei 1, 3).

Așadar, sensul cel mai adânc al Nașterii Domnului este transfigurarea întregului univers material, adică a întregii creații, este o întoarcere „către un cer nou și un pământ nou” (Apocalipsa 21, 1), realizată în Biserică. Aceasta este anticiparea realității eshatonului, spre care ne îndreaptă perspectiva ce ne-a fost deschisă de Hristos. În taina aceasta, Dumnezeu și lumea, veșnicia și vremelnicia se întrepătrund. Relatările Sfinților Evangheliști Matei și Luca, deși nu sunt simulare ca mod de prezentare, reflectă autenticitatea acestui adevăr: Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să ne redea dreptul de a ne face „părtași dumnezeieștii firi” (II Petru 1, 4).

Sfântul Evanghelist Matei își începe Evanghelia cu referire la cetatea Betleemului; mai precis, cu relatarea acelei prezențe a lui Dumnezeu printre oameni, care a schimbat istoria întregii omeniri. Și își încheie scrierea sa cu promisiunea eternei Lui rămăneri printre noi: „Iată, Eu sunt cu voi până la sfârșitul veacurilor” (Matei 28, 20). Această prezență a Sa în mijlocul nostru este fără de sfârșit, pentru că în privința lui Dumnezeu nu se poate vorbi nici de trecut și nici de viitor, ci numai de prezent. El este eterna prezență, cum El Însuși S-a autorevelat: „Eu sunt Cel ce sunt” (Ieșire 3, 14). Iar Sfântul Ioan Evanghelistul ne îndreptează că Dumnezeu este „Cel ce este, Cel ce era și Cel ce vine, Atotțiitorul” (Apocalipsa 1, 5 și 8).

Cuvintele acestea revelate lui Moise de către Dumnezeu sunt, de fapt, formularea principiului identității

din logica formală, fără de care orice logică omenească pare imposibilă: $A=A$, adică existența există. Când eu spun despre ceva că există înseamnă că acel ceva a fost posibil, cum de altfel a fost posibilă și întruparea lui Dumnezeu. Numai că, în cazul întrupării sau al nașterii Mântuitorului, nu este vorba de o logică îndemâna oricui, ci de o metalogică; adică de o logică mai presus de categoriile utilizate în formulările noastre de gândire. Este dincolo de logica noastră să-L înțelegem pe Hristos ca „pâine a vieții” (Ioan 6, 48), ca „învierea și viața” (Ioan 11, 25), ca „strălucirea slavei și chipul ființei Lui” (Evrei 1, 3) sau ca „Alfa și Omega” revelației (Apocalipsa 1, 8), Căruia la naștere I se închină îngerii, păstori și magii, iar ca mărturie stau ieslea, staulul și steaua.

Toată creația participă la marele eveniment, adică când întreită cântare de preamărire Sfintei Treimi. Prin întruparea Logosului întru Care „locuiește, trupește, toată plinătatea Dumnezeirii” (Coloseni 2, 9), în adâncul de nepătruns al Sfintei Treimi nu s-a produs nici o schimbare sau alterare. Tot ceea ce se întâmplă este „spre iconomia plinirii vremilor” (Efeseni 1, 10), cum spune Sfântul Apostol Pavel, adică are loc spre împlinirea voii și lucrării lui Dumnezeu. Este evident faptul că nu putem înțelege pe deplin nici voia și nici lucrarea lui Dumnezeu, tocmai din cauza mărginirii gândirii și înțelegerii noastre logice, a faptului că suntem creaturi limitate, în care nemărginitul nu poate să încapă. Cel care S-a mărit foarte (Psalmi 103, 1) și

este laudat după „mulțimea slavei Lui” (Psalmi 150, 2) nu poate să nu fie prezent în tot ceea ce se întâmplă. Însă la Betleem ni se oglindește un fapt paradoxal, care arată că atotputernicia lui Dumnezeu se poate revela și prin cea mai adâncă smerenie, cum spune Sfântul Apostol Pavel: „Care, Dumnezeu fiind în chip, [...] S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor; și la înfățișare aflându-Se ca un om” (Filipeni 2, 6-7). Fără îndoială, acest fapt nu încapă în limitele rațiunii noastre. Căutând să-l încadrăm în categoriile logicii omenești, am putea vorbi de o depășire a planurilor ontologice, așa cum glăsuiește cântarea din dimineața de Crăciun: „Cel născut Se începe”. Astfel, Iisus a ales cea mai smerită cale de a intra în lume, arătându-Se asemenea unui prunc culcat în iesle și nu în palat strălucitor, cum s-ar fi convenit, după logica omenească, lui Dumnezeu cel nemărginit în slava Sa (Luca 2, 10-12). Până și detaliile neobișnuite care însoțesc evenimentul sunt menite să vădească firea dumnezeiască cea necuprinsă a Noului-Născut.

În ziua de Crăciun cântăm Nașterea Domnului împreună cu îngerii și cu păstorii, însă prin aceasta ni se revelează scopul Întrupării, adică se prefigurează Crucea, întrucât scopul Întrupării este mântuirea noastră, care nu poate exclude jertfa Sa pe Cruce. Aceasta arată marea iubire a lui Dumnezeu față de noi oameni, dar – din păcate – și ingratitudea noastră, adică răspunsul pe care l-am dat la darul și chemarea

de iubire a lui Dumnezeu față de lume, neînțelegând că Hristos pentru noi a murit „când eram încă păcătoși”; dar și aceea că „darurile și chemarea lui Dumnezeu nu se pot lua înapoi” (Romani 5, 8 și 11, 19). De altfel, în acest fapt, cu ochii minții putem vedea pe Cel ce este Alfa și Omega (Apocalipsa 1, 8), a Cărui slavă a dumnezeirii s-a arătat prin pogorârea Sfântului Duh la Cincizecime și se va arăta la Parusie.

Fiul lui Dumnezeu, care S-a născut în Betleem, este Cel prin Care au fost create și sfințite sau chemate la mântuire toate, „pentru că de la El și prin El și întru El sunt toate” (Romani 11, 36). Așadar, praznicul Nașterii Domnului anticipează pe toate cele viitoare, dar, totodată, le recapitulează pe toate care s-au petrecut de la începutul lumii în planul de mântuire al lui Dumnezeu. Nașterea Mântuitorului subliniază, în definitiv, centralitatea Sa ca Logos creator și mântuitor, cum arată Părintele Dumitru Stăniloae.

Nașterea Domnului este, fără îndoială, darul lui Dumnezeu pentru toată lumea: pentru copii și adulți, pentru păcătoși și sfinți, pentru îngeri și cete cerești, pentru păstori și magi. Ba chiar și pentru lucrurile neînsuflețite, care au fost pătrunse de binecuvântarea și sfințenia lui Dumnezeu prin întruparea Sa, cum se spune în condacul praznicului și cum arată și Sfântul Apostol Pavel: „Căci știm că toată făptura împreună suspină și împreună are dureri până acum. Și nu numai atât, ci și noi, care avem pârga Duhului, și noi înșine suspinăm în noi, așteptând înfierarea” (Romani 8, 22-23).

Pentru noi cei care am primit darul lui Hristos, bucuria nașterii Sale trebuie să izvorască din faptul că suntem fii ai lui Dumnezeu. Dacă sărbătoarea Crăciunului nu înseamnă întruparea, creșterea, suferința, moartea și învierea lui Emanuel pentru noi, cu noi și în noi, atunci nu înseamnă nimic, incredința fiind că nu este nimic din ceea ce ne cere Hristos să facem în viață, care să nu fi fost făcut de El mai întâi. Toate momentele din viața Sa sunt prilejuri pentru noi de apropiere de Dumnezeu. Din acest motiv, Crăciunul este o re-creație perpetuă a universului și a lumii, dar și a fiecăruia dintre noi, chemați să devenim fiii lui Dumnezeu după har, prin Hristos Care „S-a dat pentru păcatele noastre și a înviat pentru îndreptarea noastră” (Romani 4, 25).

FRĂȚII LUI IISUS

Pururea fecioria Maicii Domnului dinainte, din timpul și de după naștere nu poate fi contestată. A rămas fecioară și după naștere, pentru că așa a fost în planul lui Dumnezeu, revelat, de altfel, prin pana profetilor Isaia (7, 14) și Ieremia (31, 21). Sfântul Evangelist Luca surprinde acest adevăr, prezentându-l astfel: „N-a cunoscut bărbat” (Luca 1, 34). Păstrarea fecioriei în timpul nașterii nu este ceva natural sau firesc, ci un minunat fapt divin.

Cât privește pe Iosif, unchiul Mariei, trebuie să spunem că el a fost un preferat al Providenței divine. Acest adevăr reiese și din întrebarea Mariei, adresată îngerului: „Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?” (Luca 1, 34). Dar prin lucrarea atotputernică a lui Dumnezeu, din sânul fecioresc al Mariei, întru deplină feciorie, printr-o intervenție directă și specială a Celui Preaînalt, Se naște Mântuitorul lumii. Iată de ce adevărul de credință nu suferă nici o răstălmăcire. Maica Domnului rămâne fecioară în însuși actul nașterii lui Iisus, fiind ferită de orice stricăciune și conferindu-i-se o demnitate nouă. Când Mântuitorul i s-a adresat cu apelativul „femeie” (Ioan 2, 4; 19, 26) nu a vrut să scoată în evidență calitatea ei de femeie. Nicidecum! Ci este ecoul profetiei exprimate

în protoevanghelie (Facerea 3, 15), acela că Mântuitorul este Cel care zdrobește capul șarpelui.

Ființa care-L naște pe Hristos nu este o femeie oarecare, ci este femeia prin excelență, care a fost binecuvântată de Dumnezeu cu o demnitate neînchipuită. Iar Iisus nu este fiul dreptului Iosif, ci numai al Mariei, zămislit fiind „de la Duhul Sfânt” (Matei 1, 20). Legătura aceasta între zămisirea feciorelnică și opera de răscumpărare a neamului omenesc a fost surprinsă și în versetele în care se spune că „ea va naște Fiu” (Matei 1, 20) și că „El va mântui pe poporul Său de păcate” (Matei 1, 21). O asemenea mărturie este unică în istorie, pentru că numai prin Hristos s-a dat poporului drept credincios împărăția lui Dumnezeu, care „este împărăție veșnică”; El este Cel căruia „toate stăpânile Îi vor sluji [...] și pe El Îi vor asculta”, cum arată prorocul Daniel (7, 27).

Cât privește expresia „frații Domnului”, care apare de mai multe ori în Sfânta Scriptură, trebuie să spunem că are, în contextul societății iudaice, dincolo de înțelesul de rudenie de gradul al doilea, și pe acela de înrudire mai îndepărtată, pe linie maternă: veri (Levitic 10, 4; I Paralipomena 23, 22), unchi (Facerea 28, 2), nepoți (Facerea 14, 14) și ucenici (Ioan 19, 26).

Termenul de „frate” – în limba ebraică *ah* – are un înțeles chiar și mai larg. Astfel, toți fiii lui Israel erau numiți frați (Leșire 2, 11), preoții se numeau între ei frați (Levitic 21, 10), de asemenea și leviții (Numeri 8, 26).

În Noul Testament, termenul „frate” are, de asemenea, un înțeles mai larg. Astfel, la Cincizecime, ne spune cartea Faptele Apostolilor 1, 15, Petru vorbește în fața celor 120 de persoane care sunt numite „frați”. Cu un sens mai larg, toți creștinii se numesc între ei frați, Mântuitorul Însuși numindu-i pe ei așa (Matei 23, 8); mai mult, i-a numit pe toți chiar frații Săi (Matei 25, 40), iar Sfinții Apostoli i-au numit frați pe toți cei care L-au urmat pe Hrisos (I Corinteni 15, 6).

Maica Domnului fiind singură la părinți, Iisus nu a avut frați sau veri primari pe linie maternă; cu atât mai puțin pe linie paternă. De fapt, episoadele referitoare la copilăria lui Iisus amintesc doar de Iisus, de Maria – mama Lui – și de Iosif (Matei 2, 13; Luca 2, 16; Luca 2, 48; Luca 3, 23); nicidecum nu fac referire la existența unor frați ai Lui. În acest caz, putem considera pe cei patru fii ai Mariei lui Cleopa, ruda Maicii Domnului, precum și pe fiii lui Iosif – Iacov, Simeon, Iuda și Iosif – și pe cele trei fice – Ester, Marta și Salomeea – a fi frații și surorile lui Iisus, deși ei erau, pe linie maternă, veri ai lui Iisus.

Sfântul Evanghelist Luca este foarte explicit în această privință: „Maria a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut, Căruia i-a pus numele Iisus” (Luca 2, 7).

În referatul evanghelic, Cel Unul-Născut înseamnă că a fost *singurul* sau *unicul născut*, nicidecum *înțaiul născut*, cum încearcă unele confesiuni să acrediteze ideea. De fapt, aici este vorba și de un fel ilogic de a prezenta situația: cum unicul „Sfânt al Sfinților” –

adică „Fiul Omului”, Căruia „I s-a dat stăpânirea, slava și împărăția; și toate popoarele, neamurile și limbile îi slujeau Lui”, a Cărui stăpânire „este veșnică, stăpânire care va trece, iar împărăția Lui nu va fi nimicită niciodată” (Daniel 9, 24 și 7, 14) – să nu fie și Unul-Născut al Preasfintei Fecioare? Aceasta vrea să sublinieze și Sfântul Ioan Evanghelistul, atunci când arată despre Hristos că este Unul-Născut din Tatăl, „plin de har și de adevăr” (1, 14). În ceea ce privește caracterul de *întâi născut* al lui Iisus, cum apare în unele traduceri ale Bibliei, trebuie să avem în vedere că, în limbajul iudaic, îl desemna pe primul născut de parte bărbătească, indiferent dacă mai avea frați sau nu. Totodată, în vorbirea curentă, numarul cardinal era înlocuit deseori cu cel ordinal, „unicul” fiind indicat prin „întâiul”. Dar dincolo de aceste argumente de ordin lingvistic, cel mai convingător este argumentul divin, căci Dumnezeu, prin gura profetului Iezechiel, ne arată că: „Poarta aceasta – adică cea din care Se va naște Fiul Său (n.n.) – va fi închisă, nu se va deschide și nici un om nu va intra pe ea, căci Domnul Dumnezeu lui Israel a intrat pe ea. De aceea va fi închisă.” (44, 2).

N-a putut avea și alți copii după ce L-a născut pe Iisus, deoarece Fecioara Maria este numită doar „mama lui Iisus”. Or, „frații Domnului” nu poartă niciodată apelativul de „fii Mariei”; sfinții evangheliști nu raportează pe „frații lui Iisus” la Maica Domnului, ci

la El: „Iată mama Ta și frații Tăi”, ceea ce ne ajută să înțelegem mai ușor transferul pe care-l poate face: „Oricine va face voia Tatălui Meu Celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă” (Matei 12, 50). Dar mai apare și un alt paradox atunci când nu ținem cont că Iisus n-a avut frați: dacă Iisus ar fi avut și alți frați, de ce oare pe Golgota El nu a încredințat-o pe mama Sa unuia dintre frați? Este știut că Apostolul Ioan, ucenicul Său, pe care Iisus îl numește „fiul tău” (Ioan 19, 26), nu a fost frate cu Mântuitorul Hristos, deoarece el era fiul Salomeei, fiica lui Iosif, logodnicul Mariei. Dar, pentru că n-a mai avut alți fii, ea putea afla în dragostea ucenicului Domnului acea mângâiere pe care i-ar fi oferit-o un fiu.

Așa încât, argumentele împotriva pururea fecioriei Maicii Domnului sunt lipsite de substanță teologică, dar și de o minimă logică în legătură cu unicitatea sa, precum și cu unicitatea Fiului lui Dumnezeu.

Sfânta Evanghelie relatează cazul unei femei care, admirând înțelepciunea Domnului, fericește pe Maica Sa, zicând: „Fericit este pântecul care Te-a purtat și fericiți sunt sânii la care ai supt!” (Luca 11, 27). Mântuitorul nu numai că nu a infirmat constatarea femeii, ci a confirmat-o, întărind-o: „Așa este!”. Această exclamație a femeii din mulțime a rămas ca o preacinstire a Maicii Domnului, pe care Biserica a păstrat-o și o păstrează ca pe o nestemată; o vedem oglindită și de comunitatea din Ierusalim a celor care au crezut

în Hristos, peste care S-a pogorât Sfântul Duh: „Toți aceștia într-un cuget stăruiau în rugăciune, împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus, și cu frații Lui” (Fapte 1, 14).

Așadar, Maica Domnului este modelul suprem al vieții noastre în Hristos, din moment ce toți membrii Bisericii sunt raportați la Hristos, Fiul lui Dumnezeu, „bărbat adevărat între voi de Dumnezeu prin puteri, prin minuni și prin semne pe care Dumnezeu le-a făcut prin El în mijlocul vostru” (Fapte 2, 22).

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI

Momentul aducerii lui Iisus la Templul din Ierusalim este descris doar de Sfântul Evanghelist Luca (2, 22-39). În două din cele cinci cărți ale lui Moise – Ieșire (13) și Numeri (3) – se spune că, în amintirea uciderii întâilor născuți din Egipt, Dumnezeu a poruncit ca cei dintâi născuți de parte bărbătească din neamul lui Israel să fie „închinați Domnului”, urmând să rămână pentru totdeauna în slujba lui Dumnezeu. Sigur, dacă toți întâii-născuți ar fi rămas închinați Domnului, ar fi fost foarte mulți, așa că aceștia puteau fi răscumpărați fie cu cinci sicli, adică cinci monede de argint (Numeri 18, 16), fie – în cazul familiilor sărace – cu o pereche de porumbei sau una de turturele (Levitic 12, 8). Se considera că această pereche de porumbei sau turturele este jertfa de recunoaștere adusă lui Dumnezeu pentru faptul că Domnul a scos pe poporul Său „din pământul Egiptului, din casa robiei” (Ieșire 13, 14). Ofrandele erau dăruite slujitorilor cortului mărturie, iar după construirea Templului din Ierusalim, slujitorilor acestuia. Porunca era valabilă pentru tot evreul, fără excepție, indiferent în ce parte a țării s-ar fi aflat. Așadar, când s-au împlinit zilele curățirii lor, după Legea lui Moise, Maria și Iosif – deși rânduielele nu-i vizau, căci nașterea Pruncului nu era rezultatul unirii dintre bărbat și